

ÅRSREGNSKAB 2017

Indholdsfortegnelse

	Side
1. Oplysninger om Museet	
Oplysninger om museet	3
2. Påtegninger	
2.1. Ledelsespåtegning	4
2.2. Den uafhængige revisors påtegning	5 - 7
3. Ledelsesberetning	
3.1. Ledelsesberetning og generelle bemærkninger til regnskabet for 2017	8 - 12
3.2. Specielle bemærkninger til regnskabet for 2017	13 - 15
4. Årsregnskab 1. januar – 31. december 2017	
4.1. Anvendt regnskabspraksis	16 - 17
4.2. Resultatopgørelse	18
4.3. Balance	19
4.4. Noter	20 - 23
5. Bilag	
14. Eventualforpligtigelser	24
15. Besøgsstatistik	25
16. Regnskabsmæssig note vedr. Arkæologi	26
17. Organisationsplan	28

1. Oplysninger om Museet

Navn og adresse m.v.:

Museum Sønderjylland
Aastrupvej 48 A
6100 Haderslev

Telefon: 65 370 700

Hjemmeside: www.msj.dk

E.mail: sekretariat@msj.dk

CVR nr.: 30 00 87 31

Oprettet: 1. januar 2006

Hjemsted: Haderslev

Regnskabsår: 1. januar – 31. december

Museumsdirektør:

Henrik Harnow

Administrationschef:

Lisbeth Kristensen

Bestyrelse:

- formand: Simon Møberg Torp
- næstformand: Lars Kristensen

Revision:

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
Birkemose Alle 31
6000 Kolding

2. Påtegninger

2.1. Ledespåtegning

Årsregnskabet for 2017 forelægges for Museum Sønderjyllands bestyrelse på bestyrelsesmødet den 1. maj 2018. Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet.

Vi anser den valgte regnskabspraksis for hensigtsmæssig, således at årsregnskabet giver et retvisende billede af museets aktiviteter og årsresultat, museets aktiver og passiver samt museets finansielle stilling.

Årsregnskabet indstilles til godkendelse.

Haderslev, den 1. maj 2018

Henrik Harnow
Direktør

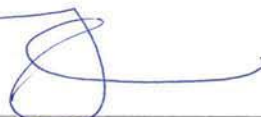

Lisbeth Kristensen
Administrationschef

Godkendt på bestyrelsesmødet den 1. maj 2018.

Peter Sevel

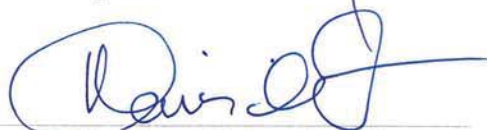
Karen Frøsig

Kjeld Møller Hansen

Simon Møberg Torp

Stephan Kleinschmidt

Lars Kristensen

Kjeld Thrane

Preben Linnet

Lilian Matthes

2.2. Den uafhængige revisors erklæringer

Til bestyrelsen for Museum Sønderjylland

REVISIONSPÅTEGNING PÅ ÅRSREGNSKABET

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Museum Sønderjylland for regnskabsåret 1. januar til 31. december 2017, der omfatter anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, pengestrømsopgørelse og noter. Årsregnskabet er udarbejdet efter bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af museets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af museets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017 i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark og standarderne for offentlig revision, jf. bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af museet i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Museet har i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet indarbejdet budgettal for regnskabsåret i resultatopgørelsen. Disse budgettal har ikke været underlagt revision.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere museets evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere museet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men

er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark og standarderne for offentlig revision, jf. bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af årsregnskabet.

Revisionen omfatter desuden en vurdering af, om der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at de dispositioner, der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark og standarderne for offentlig revision, jf. bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af museets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om museets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at museet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med ledelsen om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

ERKLÆRING I HENHOLD TIL ANDEN LOVGIVNING OG ØVRIG REGULERING

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ledelsen er også ansvarlig for, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet. Ledelsen har i den forbindelse ansvar for at etablere systemer og processer, der understøtter sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at gennemføre juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af udvalgte emner i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. I vores juridisk-kritiske revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de undersøgte dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis. I vores forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom i denne udtalelse.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

Kolding, den 1. maj 2018

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
CVR-nr. 20 22 26 70

Niels Peder Aalund
Statsautoriseret revisor
MNE-nr. 2272

Erik Bendtsen
Registreret revisor
MNE-nr. 7110

3. Ledelsesberetning

3.1. Ledelsesberetning og generelle bemærkninger til regnskabet

Ledelsesberetning til årsregnskab 2017

Regnskabsberetning og museets generelle økonomi i 2017

Museum Sønderjyllands regnskab for 2017 afspejler ligesom regnskabet for 2016 en afvigelse fra det, man kan kalde normalbilledet for museets økonomi. Hvor 2016 afspejlede væsentlige ændringer i museets økonomiske forudsætninger og tilskudsgrundlag, afspejler regnskabet for 2017 et år, hvor bestyrelse og ledelse arbejdede på at forberede virksomheden til omorganisering pr. 1. januar 2018, og hvor flere stillinger var ubesat gennem en stor del af året, ligesom ombygning og udskiftning af it- og telefonsystemer m.v. var under forbedring og delvis nåede at blive implementeret. Til disse aktiviteter var knyttet en række engangsomkostninger, som kun delvis nåede at blive afholdt i 2017.

Museum Sønderjyllands driftsgrundlag udgøres ud over egenindtjeningen fra entré, butikssalg og eksterne bevillinger til f.eks. forskningsprojekter især af tilskuddet fra den største bidragsyder, Slots- og Kulturstyrelsen, og dernæst fra de fire sønderjyske kommuner, Haderslev, Sønderborg, Tønder og Aabenraa. I 2017 har kommunerne og museet forhandlet en ny økonomiaftale for årene 2018-21 på plads. Aftalen blev underskrevet i december 2017 og sikrer et stabilt kommunalt driftstilskud for den kommende fireårsperiode efter princippet om, at kommunernes andel af den samlede årlige bevilling udregnes efter pr. capita-princippet og med løn- og prisfremskrivning af tilskuddet. Den nye aftale fastholder det hidtidige tilskudsniveau.

Som en del af den indgåede aftale er der yderligere indgået en samarbejdsaftale med kommunerne, der sikrer god kommunikation mellem de relevante forvaltninger og museet. På museets initiativ kan der op til fire gange årligt indkaldes til temamøder med relevante parter fra de respektive forvaltninger. Det er museets intention at skabe en tæt relation til gensidigt udbytte inden for de nye rammer, som er sikret via økonomiaftalen.

En meget væsentlig del af årets ikke-publikumsvendte aktiviteter var knyttet til forberedelse af omorganiseringen. Fra fælles personalemøder over personlige samtaler til forberedende arbejde i den nye chefgruppe, blandt nye enhedsledere og i de nye afdelinger og enheder har stort set alle museets medarbejdere været berørt af den forestående forandringsproces. Som en del af omorganiseringen har det været ønsket at skabe en stærkere administrationsafdeling (Økonomi & Drift), der samler det personale i Museum Sønderjylland, som arbejder med økonomi, HR, IT og håndværk (Bygninger & Teknik). Flere medarbejdere knyttet til økonomi og personale har fysisk flyttet arbejdssted til den fælles administration og indgår nu i dagligt samarbejde med hinanden. Økonomimedarbejderen, der hidtil har været placeret fysisk i Arkæologi, har flyttet arbejdsplads til Økonomienheden med henblik på større erfaringsudveksling og videndeling med det formål at sikre en højere grad af ensartet praksis og mindre afhængighed af enkeltpersoner. Til omorganiseringens forberedelse har ikke alene hørt en ny organisationsplan, men også ombygning af administrationsbygningen i Haderslev, ny telefoniløsning for hele MSJ, modernisering og opgradering af hele it-området og en række tilknyttede opgaver og projekter, der har økonomiske konsekvenser for museet.

Omorganiseringen er en væsentlig og uomgængelig del af en rationalisering af museets drift og klargøring af organisationen til at arbejde som ét museum med et fælles mål. Dette mål har haft særdeles høj prioritet i arbejdet for bestyrelse og ledelse i 2017. En ny mission, en vision der rækker helt frem til 2025, og en strategi for årene 2018-2025, der beskriver vejen frem mod visionen, skal sikre fokus på målet og bevidsthed om det nye, tidssvarende, væsentlige og økonomisk mere stabile museum, der arbejdes frem imod. Strategien blev godkendt af bestyrelsen den 2. oktober 2017 og drøftes i museets nye bestyrelse, så snart denne er tiltrådt i 2018. Derefter skal strategien synliggøres og fastholdes i Museum Sønderjyllands arbejde og blandt medarbejderne som et vigtigt redskab til at arbejde som ét museum mod et fælles mål.

Jf. kvalitetsvurderingen af Museum Sønderjylland (2015) er museets helt afgørende udfordring ud over skabelsen af en mere lønsom drift at skabe tidssvarende faciliteter til opbevaring af det, der udgør museets egentlige fundament, nemlig museumsgenstandene. Projektet har uden held været forsøgt realiseret over en længere årrække, men blev genstartet primo 2017 med nedsættelse af en ny arbejdsgruppe, med antagelse af ekstern rådgiver til udarbejdelse af byggeprogram og med udarbejdelsen af et prospektmateriale som hjælp til at sikre den nødvendige eksterne finansiering. Museet har opsparet en væsentlig anlægssum over de seneste år, et beløb der med de uforbrugte anlægsmidler fra 2017 tilsammen udgør 19,2 mio. kr.

Det var særdeles glædeligt og vidner om de sønderjyske kommuner opbakning til Museum Sønderjylland, at en anmodning om anlægsmidler til projektet udløste et samlet kommunalt tilsagn om ekstraordinære anlægs-

midler på 18,5 mio. kr. + op til 7 mio. kr. i fondsmoms, fordelt over anlægsårene 2018-20. Det kommunale til-sagn tillader Museum Sønderjylland at opføre et basisprojekt (lille model), der sikrer selve magasineringen, men kommunernes bidrag gav desuden museet mulighed for at søge yderligere ekstern finansiering, som i kombination med ovennævnte basisfinansiering kan skabe grundlag for det projekt, der vil være mest rationelt for museet og bedst for bevaringen af genstandene (den store model).

Denne mere bekostelige model består i et energineutralt magasin, en moderne konserveringsfacilitet og en læringsfacilitet rettet mod skolesøgende børn og unge. Den samlede pris for et sådant magasin- og bevarings-anlæg er på ca. 85 mio. kr. På nuværende tidspunkt er en finansiering af den store model ikke endeligt afkla-ret, men museet forventer uanset udfaldet af forhandlingerne som minimum at kunne realisere en basismodel, der vil tilfredsstille kravene til opbevaring af museumsgenstande, der udgør en vigtig del af den nationale kul-turarv.

Magasinprojektet vil udgøre et nødvendigt fundament under den statsanerkendte museumsdrift og ikke mindst skabe en kvalitet i bevaringsarbejdet, som matcher landets andre store museer. Dermed vil der ikke være pres på museet på grund af utidssvarende magasinering, når projektet i den ene eller anden form kan tages i brug, formentlig i 2021.

Et andet væsentligt kritikpunkt, som har fulgt museet i såvel kvalitetsvurdering som de virksomhedsmøder, museet årligt afholder med Slots- og Kulturstyrelsen, er de betydelige midler, der har været opsparet i Arkæo-logi og afventet indhentning af det såkaldte beretningsefterslæb. Efter velvillig udsættelse fra Slots- og Kulturstyrelsen på grund af meget øget arkæologisk aktivitet i 2016 og 2017 er museet nu i stand til at afslutte efter-slæbet med udgangen af juni 2018. Jf. de mere detaljerede kommentarer til den arkæologiske virksomhed ne-denfor, henstår fortsat en vis mængde opsparede midler. Disse afspejler i høj grad den nuværende høje ar-kæologiske aktivitet. Der er stor opmærksomhed på, at øgede aktiviteter ikke igen fører til et stort beretnings-efterslæb.

Museets overordnede driftsøkonomi i 2017

De udmeldte statslige besparelser på 2% årligt med virkning fra og med 2016 og til og med 2019 reducerer løbende museets driftsgrundlag i gennem den udmeldte periode. I 2016 tilpassede bestyrelsen museets aktivi-teter og udgiftsniveau således, at der alt andet lige vil være balance i museets økonomi gennem den fireårige periode med gradvis nedsat driftstilskud fra den statslige hovedtilskudsyder. Museet modtog i 2017 30,9 mio. kr. i statstilskud efter Museumsloven.

Driftstilskuddet fra de fire sønderjyske kommuner i henhold til den hidtidige økonomiaftale, der udløb med ud-gangen af 2017, udgjorde i 2017 18,2 mio. kr.

Den indtægtsdækkede virksomhed ved arkæologiske udgravninger

En betydelig del af den arkæologiske enheds driftsgrundlag bestod også i 2017 af indtægter fra de lovpligtige arkæologiske nødudgravninger (museumslovens kapitel 8). Denne økonomi holdes adskilt fra den arkæologi-ske enheds øvrige økonomi som krævet af Slots- og Kulturstyrelsen. Der har i 2017 været en stor aktivitet på bygge- og anlægsområdet i det danske samfund som helhed. Det har for Museum Sønderjylland medført både flere og ikke mindst større arkæologiske undersøgelser end i de umiddelbart foregående år. Aktivitetsniveauet har i 2017 været så højt, at det nærmer sig det hidtidige højeste aktivitetsniveau i årene om-kring 2010.

I 2011 blev der sendt regninger for 31,2 mio. kr. inkl. moms mod 14,5 mio. kr. i 2012, 10,1 mio. kr. i 2013 og 12,9 mio. kr. i 2014, 14,2 mio. kr. i 2015 og 17,5 mio. kr. i 2016. I 2017 blev der sendt regninger for 27,4 mio. kr., og dermed er der tale om en kraftig stigning i forhold til de foregående år. Denne markante stigning knytter sig især til nogle meget store projekter – et kabeltracé mellem Kassø og Ensted-værket samt Apples og Goog-les investeringer i opførelsen af datacentre på to store arealer ved Kassø, begge i Aabenraa Kommune. De store udgravninger førte i løbet af året til en række nyansættelser af arkæologer, knyttet til projekterne ved Kassø.

I 2017 har der som sædvanlig været fokus på at afvikle alle de bestilte arkæologiske undersøgelser til mindst mulig gene for bygherrerne, samtidigt med at der har været ekstra fokus på at få afviklet den akkumulerede pukkel af beretninger for tidligere gennemførte undersøgelser.

Den likvide beholdning knyttet til de arkæologiske aktiviteter er bundet til det beretningsefterslæb, der naturligt kommer, når personalet går fra den ene udgravning til den næste med ringe mulighed for at få beretningerne afviklet umiddelbart efter udgravningen. Dette har betydet, at medarbejderne i Arkæologi over en årrække har akkumuleret et vist beretningsefterslæb, et efterslæb der jf. foregående årsberetninger har været arbejdet på at få afviklet i en længere periode. Denne pukkel vil efter aftale med Slots- og Kulturstyrelsen være fuldt afviklet senest 30. juni 2018. De hensatte midler vil herefter udelukkende være knyttet til beretninger for undersø-gelser, der er op til tre år gamle, samt til udarbejdelse af genstandsbeskrivelser, konservering af hjemtagne genstande samt til udførelsen af en lang række naturvidenskabelige analyser.

Beløbene er således opkrævet og skal efterfølgende anvendes til lønudgifter i forbindelse med færdiggørelse af prøve- og udgravningsberetninger, beskrivelse af de indsamlede genstande samt til betaling for konserve-ring af genstande og gennemførelsen af de mange naturvidenskabelige analyser. Det samlede hensatte beløb

var i 2011 på ca. 20,4 mio. kr., men blev over de følgende år mere end halveret og var i 2015 nået ned på et niveau på 8,6 mio. kr. Ved afslutningen af regnskabsår 2016 var beløbet på 10,2 mio. kr.

Det stigende aktivitetsniveau i 2017 kan aflæses ved, at beløbet nu er steget til 13,9 mio. kr. Det hensatte beløb må dog betragtes som et normalt niveau for en arkæologisk virksomhed af denne størrelse, set i forhold til antallet af arkæologiske undersøgelser, mængden af fastansat personale og muligheden for at tilknytte kvalificeret personale på midlertidige kontrakter. Arkæologienheden bestræber sig på at nedbringe den likvide beholdning til de anførte formål hurtigst muligt, men prioriterer som nævnt i særlig grad afvikling af udgravningerne i marken til mindst mulig gene for bygherrerne.

Det overordnede regnskabsresultat

Regnskabsresultatet for 2017 viser overordnet samlede udgifter på 82,6 mio. kr. og indtægter på 83,9 mio. kr. og dermed et positivt driftsresultat på knap 1,3 mio. kr. Regnskabsresultatet uddybes i afsnittet Specielle bemærkninger til regnskabet.

Museets besøgs- og aktivitetstal

I 2016 drev Museum Sønderjylland flere besøgssteder og museer end i dag. Museets bestyrelse besluttede med udgangspunkt i anbefalinger fra Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurdering og en analyse gennemført af BDO samt på baggrund af museets anstrengte økonomi at lukke eller udskille følgende besøgssteder under Museum Sønderjylland: Skærbæk Museum, udstillingen i Hjemsted Oldtidspark, Haderslev Bymuseum/Ehlers Lertøjssamling, Slesvigske Vognsamling i Haderslev, Jacob Michelsens Gård i Aabenraa og Oldemorstof i Bov.

Udskillelsen er gennemført fra ultimo 2016 til og med udgangen af 2017. Det følger deraf, at besøgstal fra 2016 og 2017 ikke umiddelbart kan sammenlignes, og at besøgstallene for 2017 og 2018 ligeledes vil have forskelligt grundlag. Fra 2018 og frem vil tallene igen være fuldt sammenlignelige.

Allerede i 2016 ophørte Museum Sønderjylland med at medregne besøgstallene fra Dybbøl Mølle og Historiecenter Dybbøl Banke, idet der ikke her var tale om museer eller aktiviteter, der hørte under Museum Sønderjyllands statsanerkendte ansvarsområde, men om driftssamarbejder og aktiviteter under et andet lovgrundlag. Det samlede besøgstal i 2016 inkl. alle lokaliteter var på 171.294. Det samlede besøgstal i 2017 udgjorde 156.995 - en tilsyneladende tilbagegang, der dog alene dækker over udskillelser og lukninger. Renses tallene for disse forhold, dvs. optælles alene på grundlag af lokaliteter, der var åbne gennem hele det foregående år, viser tallet for 2016 i alt 151.442 gæster mod 156.995 i 2017, dvs. en procentuel fremgang på sammenlignelige besøgssteder på i alt 3,7 %.

Ser man nærmere på besøgstallene på de enkelte lokaliteter fremgår det, at der har været en tilbagegang i besøgstallene på Brundlund Slot, Kulturhistorie Aabenraa, Drøhses Hus og Højer Mølle. Især den negative afvigelse for Drøhses Hus springer i øjnene, men er grundet i, at der i 2017 ikke blev afholdt Kniplingsfestival. Højer Møllens lavere besøgstal kan skyldes kombinationen af meget vådt vejr en stor del af året, og at møllens vinger er skåret ned og afventer fornyelse. Brundlund Slots besøgstal varierer også med aktiviteter i museets park og naturligvis med skiftende særudstillings popularitet.

Positive afvigelser kan konstateres for især Sønderborg Slot med ca. 5.600 gæster flere end i 2016, hvilket især skyldes den landsdækkende spejderlejr, og ikke mindst museerne i Tønder med en besøgsfremgang på 5.787 gæster i forhold til 2016 - efter alt at dømme en virkning af den succesfulde Henry Moore-udstilling på kunstmuseet.

Den samlede fremgang er således mere sammensat og ikke entydig, når man ser nærmere på de enkelte lokaliteter, og udtrykker næppe en egentlig trend, men forklarede forhold knyttet til aktiviteterne i 2017. Med museets nye strategi og langsigtede mål for enkelte lokaliteter er det bestyrelsens plan at arbejde med en øget markedsføring, styrkelse af særtræk og stærkere prioritering, der skal medføre et væsentligt forøget besøgstal på Sønderborg Slot og i Tønder og i et længere perspektiv også øge besøgstallet på andre lokaliteter. Denne forandring skal være varig og robust og skabes derfor ikke i løbet af en enkelt sæson, men over en længere årrække jf. museets strategi 2018-2025.

Museum Sønderjyllands foredrag og omvisninger gennemført ved museets medarbejdere, men uden for murenes fysiske rammer udviste et fald fra 21.579 i 2016 til 18.272 i 2017. Tallene er dog sammensat af meget blandede aktiviteter og har over de seneste 8 år svinget mellem godt 12.000 og godt 23.000 i rekordåret 2014 (jubilæet for 1864).

Donationer fra fonde og ikke-offentlige tilskud

Museum Sønderjylland har i 2017 modtaget bidrag eller tilsagn om midler fra en række fonde. Fondenes bidrag er en forudsætning for at kunne arbejde med at modernisere eller forny udstillinger, skabe spændende særudstillinger og aktiviteter på et højt niveau, restaurere historiske huse og kulturmiljøer, realisere store byggeprojekter og gennemføre og publicere forskning - kort sagt mange af museets aktiviteter er dybt afhængige af fondenes velvilje og generøsitet.

De samlede donationer og ikke-offentlige tilskud udgjorde i 2016 2,8 mio. kr., mens museet i 2017 har modtaget tilskud fra fonde på 6 mio. kr. Største enkeltbeløb udgøres af en á conto-udbetaling til museets udstillingsprojekt om grænselandets historie fra Genforeningen i 1920 til 2019. Rateudbetalingen er en del af en samlet bevilling fra A.P. Møllers Fond på i alt 7,5 mio. kr. Kunstmuseet i Tønder har desuden til den velbesøgte Henry Moore-udstilling modtaget i alt 1,1 mio. kr. i fondsstøtte fra syv forskellige fonde.

Samarbejde med revisionen

I forbindelse med regnskabsaflæggelsen fokuseres der sammen med museets revision på vigtigheden af, at den anvendte regnskabspraksis afspejler museets juridiske status som selvejende institution, og at der gives et retvisende billede af afskrivninger, hensættelser til økonomiske forpligtelser m.v.

I den forbindelse er det museets oplevelse, at samarbejdet med revisionen har været præget af den nødvendige tillid og for både museets økonomiansvarlige og direktør løbende udgjort en god mulighed for konsultation og sparring for museet. Museets ledelse og økonomiansvarlige har gennem året løbende konsulteret revisionen i konkrete sager, ligesom der den 15. januar 2018 har været opholdt opfølgende møde mellem revisionen og museet.

Nye museer, udskillelse af museer, erhvervelse af fast ejendom i 2017

Museum Sønderjylland har ikke i 2017 indlemmet nye museer eller erhvervet fast ejendom. Bestyrelsen besluttede i 2016 at lukke eller udskille et antal lokaliteter fra Museum Sønderjylland. Dette arbejde blev igangsat allerede i 2016 og resulterede først i lukning af Skærbæk Museum 31/12 2016 samt ophævelse af museets engagement i Hjemsted Oldtidspark.

I 2017 har der for en række medarbejdere i museet været arbejdet med den ret omfattende opgave at udskille de resterende museer. Arbejdet blev kompliceret af, at de enkelte lokaliteters juridiske status og personaleforhold var vidt forskellige og krævede forskellige løsninger fra sted til sted. Arbejdet har yderligere været krævende, fordi der ved udskillelse af lokaliteterne også var et nødvendigt behov for gennemgang af samlingerne.

Ved denne gennemgang har museet vurderet hvilke genstande, der skulle forblive i Museum Sønderjyllands samlinger og dermed forblive museumsgenstande efter Museumsloven, samt hvilke, der kunne udskilles med lokaliteten og overdrages til den nye ejer eller kasseres. Denne proces har involveret Slots- og Kulturstyrelsen, der er myndighed på museumsområdet og i hvert tilfælde skal godkende beslutninger, der berører udskillelse eller kassation af registrerede museumsgenstande. Samarbejdet med styrelsen er forløbet udmærket. Styrelsen har haft forståelse for museets behov for at kunne møde bestemte deadlines for udskillelsen, og det samme gælder samarbejdet med de kommuner, der overvejende har overtaget de udskilte museer og de udskilte dele af samlingerne.

Museum Sønderjylland har i 2017 udskilt og overdraget følgende lokaliteter:

Haderslev Bymuseum/Ehlers Lertøjssamling og Slesvigske Vognsamling i Haderslev (Haderslev Kommune) er udskilt og overdraget til Haderslev Kommune med virkning fra 1. juli 2017. Bygningerne, der rummer Slesvigske Vognsamling blev ved samme lejlighed overdraget til Haderslev Kommune. Denne overdragelse påvirker ikke regnskabsresultatet for 2017, idet museets aktiver blev nedskrevet med virkning på regnskabet for 2016, selv om overdragelsen først fandt sted medio 2017. Også ved disse overdragelser er der sket en virksomhedsoverdragelse af personalet til Haderslev Kommune og ligeledes overdragelse af genstandene efter udtagning af genstande til Museum Sønderjylland og efter godkendelse af Slots- og Kulturstyrelsen. De pågældende institutioner i Haderslev er i dag en del af Historie Haderslev.

Oldemorstof i Bov (Aabenraa Kommune) er udskilt fra Museum Sønderjylland og personalet virksomheds- overdraget til Aabenraa Kommune pr. 1. januar 2018. Efter udtagelse af genstande til Museum Sønderjylland er genstandene ligeledes overdraget ved udskillelsen. Oldemorstof fortsætter indtil videre som kommunal institution.

Jacob Michelsens Gaard i Aabenraa (Aabenraa Kommune) er udskilt fra Museum Sønderjylland og én person er virksomhedsoverdraget til Aabenraa Kommune pr. 1. januar 2018. Samlingerne overdrages til fonden bag Jacob Michelsens Gaard i første halvår af 2018, når tilladelse foreligger fra Slots- og Kulturstyrelsen. Ikke tidligere registrerede genstande, bl.a. sølvstøj, er overdraget til fonden.

Bestyrelsesarbejdet i 2017

Der har i 2017 været afholdt fire ordinære bestyrelsesmøder med stærkt fokus på museets forestående omorganisering samt udvikling af en ny, langsigtet strategi for Museum Sønderjylland - en målrettet og forenklet strategi, der sikrer fokus på udvikling og modernisering af museet med vægt på rationalisering af arbejds- gange, udvikling af udstillinger og aktiviteter rettet mod publikum, øget markedsføring og på flerårigt sigt et forøget besøgstal og højere egenindtjening.

Ud over disse væsentlige punkter har især arbejdet med finansiering og sikring af opbakning fra de fire sønderjyske kommuner til et nyt fællesmagasin med konserveringsfaciliteter og læringsfacilitet rettet mod skolesøgende børn og unge haft høj prioritet. Uro i Tønder i perioden omkring kommunalvalget med en betydelig avis- polemik og afvigende holdninger i miljøer omkring i sær Kunstmuseet i Tønder til bestyrelsens nye strategi og

planlagte omorganisering prægede bestyrelsesarbejdet i den sidste del af året, men synes at have fundet et mere normalt leje med fokus på fremtidig udvikling og samarbejde.

En særlig side af bestyrelsesarbejdet har haft fokus på en revision af museets vedtægter, herunder især en ny sammensætning af museets kommende bestyrelse med udgangspunkt i anbefalingerne i God ledelse i selv-ejende institutioner (2011). Det fremgik af anbefalingerne i den kvalitetsvurdering, Slots- og Kulturstyrelsen gennemførte i 2015, at der var behov for en ny sammensætning af museets bestyrelse med inddragelse af eksterne kompetencer af relevans for museet. De nye vedtægter skitserer en anden sammensætning af bestyrelsen end den hidtil rent politisk udpegede bestyrelse (sammensat af medlemmer fra de fire kommer og Region Syddanmark) suppleret med ét medarbejdervalgt medlem samt en observatør fra hver af de fire sønderjyske kommuner og resulterer desuden i en mindre bestyrelse.

Den 2. oktober 2017 vedtog museets bestyrelse de nye vedtægter, som efterfølgende blev godkendt af Slots- og Kulturstyrelsen. Dermed bortfalder regionens udpegning af bestyrelsesmedlemmer, hvilket afspejler en langstrakt og naturlig proces, hvor Region Syddanmark i forlængelse af den tidligere amtslige drift af museerne fastholdt sin interesse i udviklingen af det fusionerede Museum Sønderjylland. 12 år efter fusionen og amtets direkte drift er museet nu i en situation, hvor det er logisk at regionen ikke længere har behov for at spille den samme rolle som tidligere. Museum Sønderjylland vil i denne forbindelse takke regionen for et stærkt engagement og en levende interesse i et museum, der over en lang årrække er udviklet i amtsligt regi.

Museets bestyrelse består herefter af ét politisk udpeget medlem fra hver af de sønderjyske kommuner, ét medarbejdervalgt medlem med stemmeret samt yderligere fire eksterne bestyrelsesmedlemmer med kompetencer, der er relevante for museet:

- Et medlem med indsigt i forskning og forskningsledelse
- Et medlem med indsigt i statsanerkendte museers drift og udvikling
- Et medlem med indsigt i oplevelsesøkonomi, markedsføring og turisme
- Et medlem med indsigt i den sønderjyske udvikling i bred forstand, herunder den erhvervsmæssige udvikling

Den nye bestyrelse forventes at afholde det første konstituerende møde i april 2018.

Forberedelse af organisationsændring pr. 1. januar 2018

Størstedelen af året 2017 er forløbet med planlægning og drøftelse af den nye organisation, ændrede roller blandt personalet, udpegning af en ny chefgruppe og løsning af en række praktiske forhold i øvrigt. Organisationsændringen fandt sted 1. januar 2018, men skal på en række områder finde sin form i løbet af 2018, herunder implementering af en række tekniske ændringer og nyanskaffelser (biler, telefoner, IT-løsninger, virtuelle møderum m.v.). Omorganiseringen har desuden haft betydning for ny struktur i MED-udvalget og arbejdsmiljøorganisationen. Museum Sønderjylland er med virkning fra 1. januar en enhedsorganisation bestående af tre faglige afdelinger jf. nedenstående organisationsdiagram.

Organisationsdiagram for Museum Sønderjylland gældende fra 1. januar 2018 findes som bilag til årsberetningen.

3.2. Specielle bemærkninger til regnskabet for 2017

Overordnede bemærkninger vedrørende budgetrammer, kontering og økonomistyring

Samlet regnskabsresultat 2017 (tabel 1)

	Oprindeligt Budget	Korrigeret budget	Regnskab	Afvigelser
Udgifter	83.710.168	102.574.863	82.746.852	19.828.281
Indtægter	-83.710.168	-93.720.974	-84.041.857	-9.679.117
Afvigelser	0	8.853.889	-1.295.274	10.149.163

Bestyrelsen har besluttet, at museets budget opdeles i 2 hoveddele eller rammebudgetter med hver sin finansiering og kontering af udgifterne.

1. Et budget (**tabel 2 - basisdrift**) finansieret af faste tilskud fra staten og de 4 sønderjyske kommuner, der dækker den almindelige daglige drift og basisaktivitet i museets afdelinger m.v. Økonomistyringen tager udgangspunkt i overholdelse af budgetrammen, idet der er overførselsadgang mellem budgetårene.
2. Et budget (**tabel 3 - "øremærket drift"**) for den eksternt finansierede drift - primært på det arkæologiske område, og andre øremærkede aktiviteter finansieret ved betaling fra private og offentlige bygherrer, private fondsbevillinger og kommunale anlægstilskud. Økonomistyringen tager udgangspunkt i det enkelte projekt, hvor udgifter og indtægter principielt skal udlignes, men ikke nødvendigvis inden for samme år.

3.2.1. Regnskabsresultat for basisdriften, finansieret af de faste driftstilskud

Det samlede regnskabsresultat for basisdriften i 2017 viser jf. tabel 2 en mindreudgift på 6,1 mio. kr. og en merindtægt på 1,1 mio. kr. svarende til et mindreforbrug på 7,2 mio. kr. (tabel 2).

Regnskabsresultat for basisdriften (tabel 2)

	Oprindeligt Budget	Korrigeret Budget	Regnskab	Afvigelser
Udgifter	53.133.168	60.097.852	54.114.513	-5.985.339
Indtægter	-53.133.168	-53.729.842	-54.922.457	-1.192.615
Afvigelser	0	6.368.010	-807.973	-7.175.953

Mindreforbruget på 7,175 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget 2017 kan specificeres således for de enkelte afdelinger m.v.:

Museum Sønderjylland årets resultat:	2014	2015	2016	2017
Fællesområdet i MSJ	4.740.579	5.649.079	5.687.784	5.896.544
Opsamlet ikke forbrugte midler på afdelinger i MJS, beløbet er til disposition i den nye organisation i 2018				1.279.409
Konserveringen	39.370	18.857	142.036	
Fællesmagasinet i Christiansfeld	66.576	77.000	95.635	

Arkæologi Haderslev	-32.100	8.179	-1.694
Ehlers Lertøjssamling	50.954	5.765	48.391
Slesvigske Vognsamling	239.382	210.401	144.250
Kulturhistorie Aabenraa	-8.458	3.402	22.043
Oldemorstof	112.259	23.271	11.937
Kunstmuseet Brundlund Slot	37.261	131.538	3
Institut for Sønderjysk Lokalhistorie	28.182	224.994	116.553
Sønderborg Slot	239.616	223.379	224.054
Cathrinesminde Teglværk	40.181	67.365	-23.392
Kunstmuseet i Tønder	33.144	-237.842	36.241
Kulturhistorie Tønder	52.342	-6.334	9.430
Drøhses Hus	-27.165	-35.691	57.178
Højer Mølle	41.854	39.864	58.166
Udstillingen i Skærbæk	18.132	20.278	-3.222
Naturhistorie og Palæontologi	-6.832	9.724	16.142
I alt	<u>5.665.277</u>	<u>6.433.229</u>	<u>6.641.535</u>
			<u>7.175.953</u>

Note vedr. fællesområdet.

Regnskabsresultatet på fællesområdet varierer meget år for år.

For at illustrere dette, er der set på tallene over de sidste 6 år, som resulterer i disse regnskabsresultater:

2017	kr. 5.896.544
2016	kr. 5.687.874
2015	kr. 5.649.079
2014	kr. 4.740.579
2013	Kr. 2.691.401
2012	kr. 1.988.178

Note vedr. øvrige afdelinger

De øvrige afdelinger kommer samlet set ud med et overskud på kr. 1.279.409. Overskuddet overføres ikke til afdelinger/enheder men bliver en del af budgettet på fællesområdet.

3.2.2. Regnskabsresultat for den eksternt finansierede drift (øremærket ramme)

Det samlede regnskab for den eksternt finansierede drift i 2017 viser et mindreforbrug på 13,8 mio. kr. og mindreindtægter på 10,9 mio. således at regnskabet udviser et mindreforbrug på 3,0 mio. kr. (tabel 3).

Regnskabsresultat for den eksternt finansierede drift (tabel 3)

	Oprindeligt budget	Korrigeret budget	Regnskab	Afvielser
Udgifter	30.577.000	42.477.011	28.632.068	-13.844.943
Indtægter	-30.577.000	-39.991.132	-29.119.400	10.871.732
Afvielser	0	2.485.879	-487.332	-2.973.211

Balancen i regnskabet dækker over store forskelle og fordeler sig således på de enkelte afdelinger m.v.:

Fællesområdet	-2.658.931
Konserveringen	706.240
Arkæologi Haderslev	1.281.275
Kulturhistorie Aabenraa	231.263
Oldemorstoft	88.353
Kunstmuseet Brundlund Slot	330.904
ISL	42.607
Sønderborg Slot	3.240.878
Cathrinesminde Teglværk	103.916
Kunstmuseet i Tønder	-794.247
Kulturhistorie Tønder	298.317
Naturhistorie og Palæontologi	102.636
I alt	<u>2.973.211</u>

Ikke afsluttede øremærkede projekter "kører" videre på de gamle afdelinger, da det administrativt vil være mest hensigtsmæssigt. For udskilte afdelinger overføres ikke forbrugte midler til de respektive kommuner.

3.2.3. Anlægspuljen

Anlægsprojekter i 2017

	Budget	Forbrug	Overføres
Anlægstilskud fra de fire sønderjyske kommuner	Kr. 3.522.000	0	3.522.000
Forening af magasiner bevilget på mødet d. 14. september 2015 kr. 1.590.000 mio og 19. sept. 2016 kr. 160.000	kr. 1.750.000	1.750.872	-872
Nyt fællesmagasin på mødet 19. september 2015 bevilget kr. 34.400 samt kr. 460.000 og Kr. 50.000 d. 12. dec. 2016	kr. 544.400	235.563	308.837
Overført til status	<u>kr. 5.816.400</u>	<u>1.986.435</u>	<u>3.829.965</u> *)
Overført til status egenfinansiering af større projekter	3.521.128		
Overført til 2018 - ikke forbrugte midler nyt fællesmagasin	<u>308.837</u>		
*)	<u>3.829.965</u>		

4. Årsregnskab 1. januar – 31. december 2017

4.1. Anvendt regnskabspraksis

Årsregnskabet for Den selvejende institution Museum Sønderjylland for 2017 er aflagt i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet.

Generelt om indregning eller måling

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes. I resultatopgørelsen indregnes ligeledes alle omkostninger, herunder eventuelle afskrivninger og nedskrivninger.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilkomme museet, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå museet, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning eller måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer inden årsregnskabet aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Resultatopgørelsen

I resultatopgørelsen medtages årets indtægter, herunder offentlige og private tilskud, kontante gaver mv., ligesom årets løbende omkostninger udgiftsføres.

Der er foretaget periodisering, således at indtægter og udgifter, der vedrører regnskabsåret, indgår i resultatopgørelsen uanset betalingstidspunktet, og indtægter og udgifter er grupperet efter skemakravene i bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010.

Balancen

Grunde og bygninger

Fast ejendom optages til kostpris eller senest kendte offentlige ejendomsvurdering. Der afskrives ikke på grunde og bygninger.

Driftsmateriel

Køb af driftsmateriel udgiftsføres i anskaffelsesåret.

Samlinger og museumsprojekter

Samlinger og museumsprojekter er ikke indregnet i årsregnskabet med værdi.

Anskaffelser i forbindelse med projekter, som afvikles som en del af museets aktiviteter, udgiftsføres sammen med øvrige omkostninger.

Varebeholdninger

Varebeholdninger er ikke indregnet i balancen, idet eksisterende varebeholdninger ikke anses for væsentlige.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominel værdi. Værdien reduceres med evt. nedskrivning til imødegåelse af forventede tab.

Værdipapirer

Værdipapirer, der er indregnet under omsætningsaktiver, måles til dagsværdi på balancedagen.

Gældsforpligtelser

Langfristet gæld måles til amortiseret kostpris, der for kontantlån svarer til lånets restgæld og for obligationslån svarer til restgæld beregnet på grundlag af lånets underliggende kontantværdi på låneoptagelsestidspunktet. Gæld i øvrigt måles til amortiseret kostpris svarende til nominel værdi.

Skyldig løn, A-skat, arbejdsmarkedsbidrag og ATP er optaget i Haderslev Kommunes regnskab, som følge af, at lønudbetalingen varetages af Haderslev Kommune.

Feriepengeforpligtelse

Feriepengeforpligtelsen udgør 15% af årets ferieberettigede løn samt endnu ikke afholdt ferie fra tidligere år.

Projekter

Bestyrelsen har godkendt, at alle eksternt finansierede projekter der løber over flere år, optages i balancen, såfremt udgifter og tilskud ikke falder indenfor samme regnskabsår.

Moms

Museet er delvis momsregistreret.

4.1.1. Resultatopgørelse 2017

Noter	Budget 2017	Regnskab 2017	Regnskab 2016
	Udgifter	Udgifter	Udgifter
Overført fra tidl. År	5.687.784		
Personale	40.753.617	37.117.192	38.823.843
Lokaler - ejendomme	9.564.199	8.523.120	9.494.927
Samlingens forvaltning m.v.	673.250	694.671	1.840.703
Undersøgelser og erhvervelser	1.224.697	937.266	306.940
Konservering	488.742	308.859	279.134
Udstillinger	2.647.518	4.140.430	2.006.236
Anden oplysningsvirksomhed	2.144.354	1.854.138	2.718.197
Administration	2.577.972	2.299.763	2.319.159
1) Betaling for 26 - undersøgelser	23.000.000	21.306.041	14.064.231
Kiosk- og cafévirksomhed	1.406.820	1.347.824	1.289.757
Periodisering af øremærkede projekter	12.405.910	0	0
2) Afregnet fondsbeløb m.m.		457.266	1.569.812
Henlæggelser - disponering af			
3) årets overskud		3.760.012	
	102.574.863	82.746.582	74.712.938
	Indtægter	Indtægter	Indtægter
Personale	-270.000	-412.250	-253.064
Lokaler - ejendomme	-678.000	-1.011.667	-941.375
Samlingens forvaltning m.v.	0	-42.123	-21.985
Undersøgelser og erhvervelser	-20.000	-44.984	-185.287
Udstillinger	0	-4.374	-83.957
Anden oplysningsvirksomhed	-176.000	-468.447	-379.987
Administration	-121.000	-208.049	-287.853
Entréindtægter	-3.851.400	-3.945.453	-3.312.735
Betaling for 26 - undersøgelser	-23.000.000	-21.306.041	-13.894.230
Kiosk- og cafévirksomhed	-1.973.672	-2.236.417	-2.215.184
Renteindtægter	-240.000	-176.231	-534.579
Tilskud fra kommuner	-20.799.202	-17.342.539	-17.976.628
4) Ikke offentlige tilskud	-11.728.500	-4.634.430	-1.649.502
Tilskud fra EU og Nordisk Ministerråd	-26.000	-178.775	-1.138.965
Tilskud fra regioner	0	-38.631	-27.193
Ordinært statstilskud § 16	-30.871.200	-30.945.970	-31.348.773
Ej ordinært statstilskud	34.000	-1.045.475	-647.636
I alt	-93.720.974	-84.041.856	-74.898.934
Årets resultat		1.295.274	185.995

Årets overskud på kr. 1.295.274 tillægges museets egenkapital

4.2. Balance pr. 31. december 2017

		Ultimo 2017	Ultimo 2016
	AKTIVER		
Noter			
5)	Grunde og bygninger	55.002.050,61	55.002.050,61
	Anlægsaktiver i alt	55.002.050,61	55.002.050,61
	Likvid beholdning	35.867.372,88	35.814.595,43
	Værdipapirer	199.878,99	193.917,26
	Mellemregning Haderslev kommune	26.423.488,31	14.078.930,57
	Tilgodehavende Fonden Dybbøl Banke	355.388,00	300.000,00
	Tilgodehavende bygherrer - Arkæologiske udgravninger	2.025.000,00	580.336,21
	Igangværende arbejde	0,00	1.270.000,00
	Tilgodehavende energifgifter m.m.	510.012,00	350.000,00
6)	Tilgodehavende øremærkede projekter eksternt finansieret	5.659.615,00	5.304.348,00
7)	Omsætningsaktiver i alt	71.040.755,18	57.892.127,47
	AKTIVER I ALT	126.042.805,79	112.894.178,08
	PASSIVER		
8)	Egenkapital i øvrigt	-66.398.689,14	-65.451.235,84
9)	Hensatte forpligtigelser	-1.544.120,00	-1.580.922,52
10)	Langfristet gæld	-4.139.700,00	-4.139.700,00
11)	Feriepengeforpligtelser	-7.563.230,00	-7.254.564,29
	Mellemregning Historiecenter Dybbøl	-125.547,15	-8.598,43
	Henlæggelser øremærkede projekter	-8.391.436,00	-6.646.940,00
12)	Øvrige finansierede projekter	-23.926.237,00	-17.600.129,00
1)	Forudbetalinger Arkæologi	-13.953.846,50	-10.212.088,00
	Kortfristet gæld	-53.960.296,65	-41.722.319,72
	PASSIVER I ALT	-126.042.805,79	-112.894.178,08

4.4. Noter

Note 1: Betaling for § 26 – undersøgelser.

Omsætningen på de arkæologiske udgravninger er i år nået op på i alt kr. 21,3 mio.

Samlet beløb til beretningsefterslæb udgør herefter i alt kr. 13,9 mio.

Note 2: Afregnet fondbeløb m.m.

På dette kontoafsnit konteres momsafløftning på modtaget fondstilskud.

Det beregnede beløb på 17,5% fondsmoms, som betales til staten, beregnes ved regnskabsårets afslutning.

Der er i indeværende regnskabsår 2017 i alt afregnet fondsmoms med kr. 383.266 til staten samt et udbetalt kr. 74.000 til Historiecenter Dybbøl Mølle (gl. kommunetilskud)

Samlet er der pr. 31.12.17 et merforbrug på kr. 231.764 på det øremærkede projekt fondsafregning.

Mindre-/merforbrug bliver overført til det kommende regnskabsår.

Note 3: Henlæggelser – disponering af året overskud.

Der er i årets regnskab henlagt kr. 3,8 mio., som ønskes anvendt til udgifter i forbindelse med forhåbentlig flytning til nyt fællesmagasin, inden for de nærmeste årrækker.

Note 4: Modtaget ikke offentlige tilskud fra Fonde.

Tilskud modtaget fra fonde i 2017	- 6.023.659
Periodisering øremærkede tilskud	<u>1.389.229</u>
I alt	4.634.430

Der er i regnskab 2017 i alt modtaget tilskud fra fonde på kr. 6,0 mio.

Specifikation over ikke - offentlige tilskud, som er modtaget i 2017:

Arkæologi Haderslev	-746.961
Oldemorstof	-15.000
Kunstmuseet Brundlund Slot	-425.000
ILS	-168.250
Sønderborg Slot	-3.077.450
Cathrinesminde Teglværk	-116.998
Kunstmuseet i Tønder	-1.299.500
Kulturhistorie Tønder	-110.500
Naturhistorie og palæontologi	<u>-64.000</u>
I alt ikke offentlige tilskud	<u>-6.023.659</u>

Det største beløb på 2,4 mio. kr. er á conto betaling til Sønderborg Slot, til etablering af den nye permante udstilling om Sønderjyllands særlige grænselandshistorie 1920-2019.

I alt er der fra A. P. Møller og Hustru Chastine Mc Kinney Møllers Fond til almene Formaal bevilget kr. 7,5 mio. til denne nyetablering af udstillingen.

Kunstmuseet i Tønder har til Henry Moore udstillingen i alt modtaget 1,1 mio. kr. fra 7 forskellige fonde. Projektet afsluttes i 2018, hvor tilskuddet fra den sidste fond på 0,75 mio. kr. modtages.

Note 5: Anlægsoversigt

	Grunde og bygninger
Samlet anskaffelsessum pr. 1.1.2017	64.368.133
Afgang i årets løb anskaffelsespriser	0
Samlet anskaffelsessum pr. 31.12.2017	64.368.113

Opskrivninger pr. 1.1.2017
 Årets opskrivninger
Opskrivninger pr. 31.12.2017

Akkumulerede af- og nedskr. Pr. 1.1.2017	9.366.061
Årets af- og nedskrivninger	0
Tilbageførte afskr. på afhændede aktiver	0
Akk. af- og nedskrivninger pr. 31.12.2017	9.366.061

Bogført værdi pr. 31.12.2017 **55.002.052**

Kontantvurdering af ejendomme/bygninger pr. 1.1.2007

Note 6: Periodisering af udgifter/indtægter – på øremærkede projekter.

	Tilgodehavende ekstern finan- sierede projek- ter:	Henlæggel- ser ekstern finansierede projekter
Fællesområdet	-461.729	-1.073.000
Konserveringsværkstedet	-49.243	-29.688
Arkæologi Haderslev	230.467	-746.961
Kulturhistorie Aabenraa	265.510	-229.239
Oldemorstoft	11.010	-21.469
Kunstmuseet Brundlund Slot	1.253.199	-988.724
ILS	0	-44.000
Sønderborg Slot	1.959.825	-3.500.305
Cathrinesminde Teglværk	38.908	-103.985
Kunstmuseet i Tønder	1.739.438	-1.241.212
Kulturhistorie Tønder	280.475	-107.850
Naturhistorie og Palæontologi	391.758	-305.005
Opført på status	5.659.618	-8.391.438

Netto betydning -2.731.820

Som følge af, at regnskabs resultatet for et øremærket projekt altid på sigt skal balancere, tages der højde for denne forskydning i regnskabet. Beløbene bliver overført til balancen, hvor de henholdsvis bliver optaget som et tilgodehavende fra eksterne tilskudsyder og henlæggelser til finansiering af eksternt finansierede projekter.

På driften er nettobetydningen konteret under ikke offentlige tilskud.

Note 7: Specifikation af museets omsætningsaktiver (likvide formue)

Specifikation af museets omsætningsaktiver (likvide formue)

Museets samlede omsætningsaktiver eller likvide formue udgør jf. status kr. 35,9 mio

Danske bank og Sydbank, aftale konto	33.171.547,69
Danske bank og Sydbank, løbende konto	2.576.112,69
Sydbank løbende konto	7.000,00

Kontantbeholdning på afdelinger	50.212,50
Bankbeholdning på afdelinger	62.500,00
Likvid kontantbeholdning	35.867.372,88
Værdipapirer	199.878,99
Mellemværende Haderslev kommune	26.423.488,31
Tilgodehavende Arkæologiske udgravninger	2.025.000,00
Tilgodehavende energiafgifter 2017 m.m.	510.012
Tilgodehavende Fonden Dybbøl Banke	355.388
Tilgodehavende øremærkede projekter ekstern finansieret	5.659.615,00
	34.973.503,31
Omsætningsaktiver i alt	71.040.755,18

Note 8: Specifikation af egenkapital

	Primo 2017	Ændringer	Bevægelser	Ultimo 2017
Egenkapital i alt	-65.451.235,84	347.820,70 *)		-65.103.415,14
Årets resultat overskud			-1.295.274,00	-1.295.274,00
Egenkapital i alt				-66.398.689,14

*)

Værdipapirer kursændringer	-5.961,73
Mellemværende med Historie Center Dybbøl Banke - grunddel	-1.464.745,62
Mellemværende med DSI Dybbøl Mølle – grunddel	102.139,86
Mellemværende Bøffelkobbøl - Historie Center Dybbøl Banke	14.808,86
Regulering arkæologi	11.885,50
Regulering tilgodehavende Fonden Dybbøl Banke	1.689.693,83
	<u>347.820,70</u>

Note 9: Hensatte forpligtelser til særlige formål

Forsknings- og publikationspulje	1.307.430,00
ISL	236.690,00
	<u>1.544.120,00</u>

Note 10: Langfristet gæld

		2017
Kongeriget Danmarks Hypotekbank	Rente- og afdragsfrit	839.700
Økonomistyrelsen	Rente- og afdragsfrit	<u>3.300.000</u>
		4.139.700

Note 11: Feriepengeforpligtigelser.

Under kortfristet gæld udgør museets opgjorte feriepengeforpligtigelser pr. 31.12.17 i alt kr. 7,6 mio. kr.

Der er i forhold til sidste år overført yderligere kr. 0,3 mio. til dette formål.

Note 12: Øvrige finansierede projekter

Reserveret til større investeringer	19.205.654
Hensat til udgifter i forbindelse på flytteproces til nyt magasin	3.760.012
Ikke forbrugte midler på igangværende anlægsprojekter	308.837
Udskudt bygningsvedligehold, alarm og energipulje	651.734
	<u>23.926.237</u>

Note 13: Pantsætninger og sikkerhedsstillelser

Til sikkerhed for gæld ved Økonomistyrelsen er der tinglyst et pantebrev i ejendommen Dalgade 7, 6100 Haderslev for 3.300.000 kr.

Til sikkerhed for gæld ved Kongeriget Danmarks Hypotekbank er der tinglyst et pantebrev i ejendommen Wegners Plads 1, 6270 Tønder for 839.700 kr.

5. Bilag

14: Eventualforpligtigelser

MUSEUM SØNDERJYLLAND

REGNSKAB 2017

Registrering af disse forpligtigelser, såsom leasing-, lejeaftaler, leasing af biler, udstyr eller andet

Forpligtigelser skal medtages i Museum Sønderjylland regnskab med forpligtigelsen pr. 31.12.17

Disse registreringer skal fremover foretages pr. 31.12. hvert år							
Afdelingens navn	Hvad har du leje	Anskaffelsestidspunkt	Grundlejeperioden	Forpligtigelser pr. 31.12.17		Beløb pr. måned excl. Moms	Samlet beløb for restperioden beløb excl. moms
Kunstmuseet Tønder	Bil VW Touran Tdi 110	17.05.2016	48 mdr.	29	mdr.	3.074,00	89.146
Kultur + Kunst Tønder	Frankeringsmaskine DM90i	19.10.2016	60 mdr.	46	mdr.	300,00	13.800
Kultur + Kunst Tønder	Kaffeanlæg - Franke Pura	01.01.2015	60 mdr.	24	mdr.	1.099,00	26.376
Kultur + Kunst Tønder	Kopimaskiner - Sharp	01.01.2017	60 mdr.	48	mdr.	6.598,00	316.704
Kultur + Kunst Tønder	Kopimaskiner - DocuShare	01.04.2015	60 mdr.	27	mdr.	623,00	16.821
Kulturhistorie Tønder	Leje af Uldspinderiet	01.01.2000, 01.01.2003, 01.01.2014	36 mdr., 120 mdr., 48 mdr.	0	mdr.	1.000,00	0
Drohses Hus	Leje af Drohses Hus	01.04.2003	uden slutdato i kontrakt		mdr.	416,67	0
Højer Mølle	Leje af Højer Mølle	01.01.1992, 01.01.2013 (10 år)	120 mdr. (nyforhandling JAN 2022)	60	mdr.	416,67	25.000
Arkeologi Haderslev	Kopimaskine Share-IT	01.08.15	60 mdr.	31	mdr.	4.492,33	139.262
Sekretariatet	Kopimaskine Share IT	01.04.15	60 mdr.	27	mdr.	1.968,00	53.136
Naturhistorie	Kopimaskine	01.10.2013	60 mdr.	9	mdr.	1.988,00	17.892
Naturhistorie	Dankortterminal	2013	24 mdr.	0		85,00	0
Konserveringen	Kopimaskine	01.06.2014	60 mdr.	28	mdr.	292,00	8.176
Oldemorstof	Kopimaskine Konica Minolta	01.01.2013	60 mdr.	0	mdr.	510,00	0
Sønderborg Slot	Kopimaskine	01.01.2013	60 mdr.	0	mdr.	3.143,67	0
Cathrinesminde	Har ikke noget						
Brundlund Slot	Kopimaskine Sharp 31040	01.04.2016	60 mdr.	40	mdr.	1.355,00	54.200
Kulturhistorie Aabenraa	Kopimaskine Sharp MX3640	01.08.2013	60 mdr.	7	mdr.	5.790,00	40.530
Sekretariatet	Løbekvej 7, Løngårdede	Husleje		6	mdr.	8.000,00	48.000
						I alt	849.043

15. Museum Sønderjylland - besøgsstatistik 2017

Antallet af besøgende i Museum Sønderjyllands enkelte afdelinger i 2016 fremgår af nedenstående oversigt.	Gæster 2017	Gæster 2016	Gæster 2015	Gæster 2014	Gæster 2013	Gæster 2012	Gæster 2011
Sønderborg Slot	56.322	50.689	52.520	60.356	51.325	52.903	52.317
Cathrinesminde Teglværk	16.604	15.924	17.543	22.553	21.577	24.101	20.283
Augustenborg Slot		0	793	470	733	1.118	528
Kulturhistorie / Kunst Tønder	32.875	27.088	27.186	38.545	27.372	31.853	27.227
Højer Mølle	4.241	6.413	6.363	7.451	7.504	8.341	7.399
Drøhdes Hus	1.736	3.467	1.753	2.296	4.448	3.363	3.243
Arkæologi Haderslev	11.203	8.811	10.684	9.471	8.430	8.317	8.356
Slesvigske Vognsamling *	-	2.523	1.807	2.452	2.046	3.410	2.636
Ehlers Lertøjsamling / By-museet i Haderslev **	1.801	3.553	6.312	6.867	5.628	6.205	5.855
Kulturhistorie Aabenraa	5.092	6.116	4.779	4.655	4.690	5.304	5.244
Jacob Michelsens Gård *	-	3.318	1.965	3.242	1.873	2.093	2.227
Kunstmuseet Brundlund Slot	17.234	20.239	15.977	12.484	10.504	13.538	15.120
Naturhistorie og Palæontologi	7.259	7.019	6.956	7.453	8.368	7.725	6.347
Udstillingen i Hjemsted Oldtidspark *	-	12.165	14.459	10.105	10.067	10.227	10.948
Oldemorstoft *	2.628	3.969	3.495	4.286	5.434	4.137	4.018
Skærbæk *	-	0	0	552	805	806	895
Museum Sønderjylland I alt	156.995	171.294	172.592	193.238	170.804	183.441	172.643
Foredrag og rundvisninger ved museets medarbejdere uden for museets fysiske rammer	18.272	21.579	20.591	23.152	18.189	26.420	16.771

Antallet af besøgende ved Historiecenter Dybbøl Banke og Dybbøl Mølle fremgår af nedenstående oversigt.	Gæster 2017	Gæster 2016	Gæster 2015	Gæster 2014	Gæster 2013	Gæster 2012	Gæster 2011
Historiecenter Dybbøl Banke		48.808	62.574	88.632	50.717	53.348	50.663
Dybbøl Mølle		15.407	16.331	20.700	18.997	20.261	18.858
Historiecenter Dybbøl Banke og Dybbøl Mølle I alt		64.215	78.905	109.332	69.714	73.609	69.521

16: Regnskabsmæssig note vedr. arkæologi

Direkte udgifter, til den enkelte undersøgelse	19.886.294 kr.
Direkte udgifter, ikke knyttet til den enkelte undersøgelse	2.785.639 kr.
Indirekte udgifter	6.589.731 kr.
I alt	29.261.664 kr.

MUSEUM SØNDERJYLLAND
Organisation

Se oversigt
over samtlige
medarbejdere
på msj.dk

